

PROCESUL EVOLUȚIONAR AL ECONOMIEI JAPONIEI DUPĂ CEL DE- AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

THE EVOLUTIONARY PROCESS OF JAPAN'S ECONOMY AFTER THE SECOND WORLD WAR

**ZAMFIR Gabriela, studentă, Specialitatea: FB,
HOHLOV Onorina, studentă, Specialitatea: FB,**

Academia de Studii Economice din Moldova

Republica Moldova, Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61

e-mail autori: gzamfir848@gmail.com

hohlovonorina@gmail.com

Abstract. *In the paper below, we set out to analyze Japan from an economic point of view and at an international level. An important characteristic of this aspect is reflected by one of the macroeconomic indicators, such as the GDP and its determining factors. We focused on the period in which Japan experienced economic growth and the factors that underpinned this phenomenon.*

Key words: *GDP, Japan, industry, BOOM, export, manufacturing, nuclear bomb.*

JEL CLASSIFICATION: F0, A11, B52, E23, F16, L23, L62, O11, Y10

INTRODUCERE

Japonia reprezintă un stat pe cât se poate de controversat, dar și pe atât de captivant de studiat în aspect economic, deoarece după cum se poate de observat, de la o țară cu o economie slab dezvoltată, o țară obscură și fără viitor acum câțiva ani în urmă. În prezent, Japonia a ajuns un adevărat rival și o țară de invidiat, pentru BOOM-ul său economic. Urmările suferite de crize, de cel de-al doilea Război Mondial și atacul nuclear, pentru Japonia nu au reprezentat o piedică în procesul evoluționar. De-a lungul timpului, a fost compensat deficitul tehnologic, fapt determinat prin importarea echipamentului din străinătate. În ceea ce privește latura militară, Japonia a avansat și a însușit maniera luptelor în stil occidental, care presupunea utilizarea armelor moderne și a unei armate corect administrate. Ascensiunea economică care conturează acest stat, a format Japonia drept una din puterile concurențiale, cu un potențial înalt de dezvoltare, cuprinzând domeniul tehnologic, politic și militar.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Cunoaștem cu toții, că de-a lungul secolelor, Japonia a trecut prin perioade destul de dificile, până să ajungă astăzi a treia pe scara PIB-ului nominal, fiind cea mai dezvoltată țară. Una dintre încercările stabilite pentru Japonia a fost în anul 1945, la data de 6 august, când forțele aeriene americane au aruncat o bombă atomică spre Hiroshima. Aceasta a provocat mari pierderi, precum au fost distruse circa 63% din infrastructura Japoniei, dar și pieirea a zeci de mii de oameni. A doua bombă nucleară utilizată împotriva populației civile, a fost momentul care a condus la capitularea necondiționată a Japoniei, astfel soarta acesteia depindea de ocupația americană.

Efectele generate de această experiență istorică, au pus o amprentă majoră asupra dezvoltării economiei japoneze, ceea ce a permis stimularea exportului în special către SUA și Coreea de Sud, fiind posibilă finanțarea reluării japoneze. În același timp s-a început sprijinirea aproape a jumătate de milion de locuri de muncă în Statele Unite ale Americii, și contribuirea la Produsul Intern Brut al SUA.

Odată cu anul 1950, Japonia a început a reinvia. Între 1953- 1965, dezvoltarea economiei era în plină desfășurare, astfel PIB-ul a crescut cu peste 9% pe an, industria minieră cu 13%, construcțiile cu 11% și infrastructura cu 12%. Așadar, în următorii ani creșterea economică a Japoniei s-a bazat pe expansiunea rapidă a industriilor, ceea ce a deschis oportunitatea competitivității internaționale.

În urma celui de-al Doilea Război Mondial, între anii 1960-1980 Japonia a obținut una dintre cele mai mari rate ale creșterii economice din lume. Desigur că, la dezvoltarea acestei creșteri au contribuit factori de ordin economic, politic, social și istoric, printre care:

- **Politica strategică promovată de stat la etapa inițială**, care a presupus scutirea de impozitare a companiilor ce dezvoltau ramurile industriale moderne, pentru o perioadă de timp, ținându-se cont de asigurarea cu energie, combustibil, transport și materie primă la un preț avantajos.
- **Prezența resurselor umane de muncă disciplinate, calificate și ieftine**, astfel spre deosebire de țările Europei sau din S.U.A., forța de muncă japoneză dispunea de un salariu mult mai modest.
- **Achiziționarea inovațiilor tehnice**, precum licențe sau brevete din țările înalt dezvoltate, ulterior implementarea acestora în procesul de producție.
- **Minimizarea cheltuielilor în întreținerea armatei**, date care conform constituției nu depășeau 1% din Venitul Național al țării.
- **Importul compact al materiei prime și combustibil ieftin**, urmată de procesarea și transformarea în producție finită, care urma să fie exportată pe piața mondială.
- **Investirea capitalului exportat în industria calificată în extracția materiilor prime**, de care Japonia avea nevoie la acel moment, îndeosebi în construcția de mașini, utilizând forța de muncă înalt calificată, dar puțin plătită. Treptat au apărut diverse filiale ale întreprinderilor japoneze în Taiwan, Hong-Kong, Singapore, chiar și în S.U.A.
- **Prezența unei norme înalte de educație**, ceea ce dovedește veridicitatea faptului că sistemul național de învățământ al Japoniei este unul dintre cele mai performante din lume.

Sprijinirea acestor factori au permis economiei Japoniei să devină a doua ca mărime după SUA. După cel de-al Doilea Război Mondial, Japonia a devenit una dintre primele țări asiatice care s-a ridicat pe lanțul valoric de la textile ieftine la producția avansată și servicii, care în prezent constituie cea mai mare parte a PIB-ului și a locurilor de muncă a Japoniei. Totodată industriile primordiale, inclusiv și agricultura exprimă doar 1% din valoarea PIB-ului.

Industria prelucrătoare a fost cea mai notabilă și recunoscută caracteristică internațională a creșterii economice a Japoniei. Actualmente, Japonia este numită liderul mondial în producerea de dispozitive electrice și electronice, nave, automobile, echipamente optice și de precizie, mașini și produse chimice. În același timp, sectorul serviciilor din Japonia, inclusiv serviciile financiare reprezintă o atribuție semnificativă în economie, constituind aproximativ 75% din Produsul Intern Brut. Totodată, Bursa de Valori din Tokyo reprezintă una dintre cele mai primordiale instituții ale economiei de piață și nu, în ultimul rând un segment al pieței financiare.

Comerțul internațional contribuie enorm la dezvoltarea economiei Japoniei, fiindcă aceasta exportă bunuri în sumă de aproximativ 697 miliarde de dolari. Exporturile de bază sunt produsele manufacturate, vehicule, mașini, piese auto, materiale semiconductoare și materiale plastice. În anii 2015-2016 s-a înregistrat destinații de export din Japonia spre Statele Unite (20,2 la sută), China (17,5 la sută) și Republica Coreea (7 la sută), în timp ce Hong Kong și Thailanda reprezintă (5.6 la sută) și,

respectiv, (4.5 la sută). Japonia este considerată fiind a treia țară cu cea mai mare pondere a producției de automobile, iar ele constituie cele mai primordiale produse de export pentru țară.

Tabel 1. Produsul Intern Brut după tipul de activitate economică(%)

Sursa: <https://www.stat.go.jp/english/data/handbook/pdf/2021all.pdf>

Analizând Produsul Intern Brut după tipul de activitate economică a Japoniei, observăm o

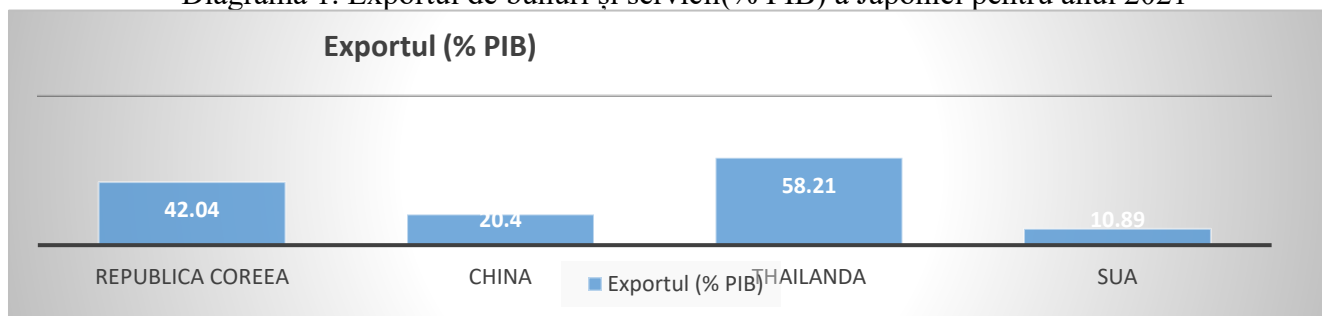
Tipul de activitate economică	1995	2000	2005	2010	2015	2019
Agricultura, silvicultura și pescuitul	1,6	1,5	1,1	1,1	1,0	1,0
Exploatarea minieră	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
De fabricații	23,5	22,5	21,4	20,8	20,5	20,3
Construcții	7,6	6,7	5,4	4,6	5,2	5,3
Transport și servicii poștale	5,5	4,9	5,1	5,1	5,3	5,3
Finanțe și asigurări	5,1	5,0	6,1	4,8	4,3	4,1
Imobiliare	10,3	10,8	11,0	12,3	12,0	11,7
Educație	3,6	3,6	3,6	3,7	3,5	3,4

scădere considerabilă la majoritatea activităților economice din 1995 până în 2019, cu excepția imobiliarelor. Așadar, agricultura a scăzut cu 0,6%, exploatarea minieră se menține constant în ultimii 19 ani, fabricația s-a micșorat cu 3,2%, construcțiile cu 2,3%, transportul și serviciile poștale cu 0,2%, finanțele și asigurările cu 1,0%, educația cu 0,2%. Totodată, stimularea imobiliarelor cu 1,4%, se datorează majorării ratelor dobânzii, dar și micșorării ratei de creștere a masei monetare.

Conform datelor statistice, pentru anul 2021, PIB-ului Japoniei îi revine valoarea de 4,9 trilioane USD, comparativ cu anul 2010 de 4,7 trilioane USD. Totodată, Produsul Intern Brut pe cap de locuitor pentru 2021 constituie 39,312,7 USD, iar pentru anul 2010 - 44968,2 USD.

În anul 2021, Japonia exportă bunuri și servicii (% PIB), în Thailanda cu o pondere relativă de 58,21, cu 16,19 % mai puțin îi revine Republicii Coreea, apoi cu 21,64% China, iar Statelor Unite ale Americii, i se atribuie valoarea de 10,89%. Totodată, structura exportului pe ramuri este reprezentată mai jos. Aici se observă o pondere de circa 87% -industriei, și anume industriei constructoare de mașini, metalurgică, siderurgică și textilă. Agriculturii îi revine doar 2 %, pe când resurselor minerale 4,4%.

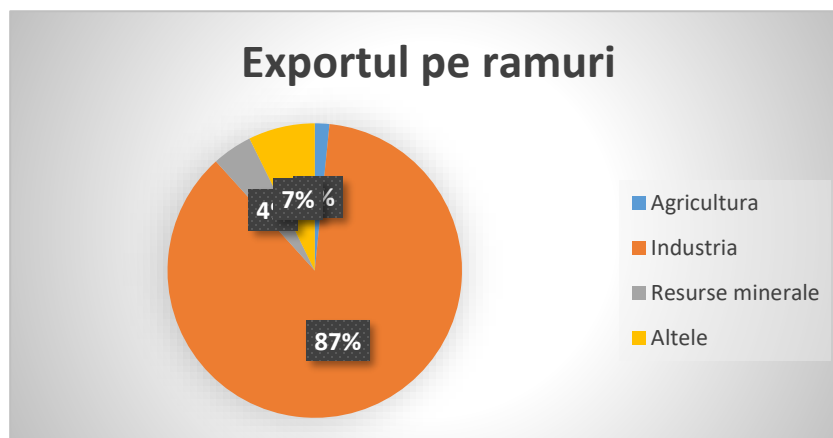
Diagrama 1. Exportul de bunuri și servicii(% PIB) a Japoniei pentru anul 2021

Sursa:

<https://data.worldbank.org/indicator/NE.EXP.GNFS.ZS?end=2021&locations=JP&start=1970&view=map&year=2021>

Diagrama 2. Exportul pe ramurile economice (%) 2021

Sursa: <https://www.wto-ilibrary.org/content/books/9789287051585s003-c091/read>

CONCLUZII

Actualmente, Japonia este țara care dispune de o economie înalt dezvoltată. Toate acestea în pofida situațiilor politice, din secolul anterior, aici menționăm crizele și cel de-al Doilea Război Mondial, situații care au avut urmări negative asupra dezvoltării japoneze. În cadrul procesului evoluționar, un factor de talie majoră l-a avut exportul de capital în țările înalt dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, care se bazau primordial pe formarea societăților mixte pe acțiuni, din care făcea parte și capitalul japonez, în cadrul tehnologiilor de vârf.

Analizând datele prezentate mai sus, putem afirma că șocul prin care a trecut Japonia în secolul anterior, a stimulat țara spre dezvoltare în diverse ramuri, precum comerț sau industria prelucrătoare. Toate acestea fiind însă determinate de un șir de factori, printre care se regăsește politica pe care a promovat-o statul, inovațiile tehnice, importul materiei prime și investirea capitalului, care a fost exportat în cadrul industriei în extracția materiilor prime și nu în ultimul rând, resursele umane de muncă calificate și coeficientul înalt de educație.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. [APA, MLA, Chicago - formatarea automată a bibliografiilor - Asistentă Microsoft](#)
2. <https://data.worldbank.org/indicator/NE.EXP.GNFS.ZS?end=2021&locations=JP&start=1970&view=map&year=2021>
3. <https://www.wto-ilibrary.org/content/books/9789287051585s003-c091/read>
4. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:Conturile_na%C8%9Bionale_%C8%99i_PIB-ul&oldid=227006
5. <https://www.scribd.com/doc/81063699/Economia-Dupa-Al-Doilea-Razboi-Mondial#>
6. <https://historia.ro/sectiune/general/japonia-un-miracol-de-la-nimic-la-o-putere-578963.html>

Coordonator științific: DODU-GUGEA Larisa, dr., conf. univ,
Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61
e-mail: dodu-gugea.larisa@ase.md